

5 *Rechtmatigheidsverantwoording*

Artikel 17.1 Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording

1. Provinciale Staten stelt vast op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.
2. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteren Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten over afwijkingen met een verantwoordingsgrens conform het bij de Monitor II bijgevoegde normenkader.
3. Gedeputeerde Staten lichten in de paragraaf bedrijfsvoering de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) conform de in het normenkader vastgestelde rapporteringstolerantie nader toe, voor zover deze niet vallen onder de acceptabele afwijkingen als bedoeld in artikel 17.3.5.

Artikel 17.2 Voorwaardencriterium

1. Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
2. Gedeputeerde Staten bieden Provinciale Staten jaarlijks uiterlijk bij de tweede monitor een normenkader rechtmatigheid ter vaststelling aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien.

Artikel 17.3 Begrotingscriterium

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door Provinciale Staten geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen.
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door Provinciale Staten is geautoriseerd.
3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaalbedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
4. Uitgangspunt is dat als de begroting niet tijdig is aangepast bij overschrijdingen van exploitatielasten en investeringskredieten en/of lagere of hogere baten dan begroot, dit als formeel onrechtmatig wordt beschouwd. Als deze toereikend worden toegelicht in de monitor en/of de programmarekening wordt dit als tijdig beschouwd. Hiermee worden deze dus als rechtmatig aangemerkt. Deze afwijkingen van de begroting worden niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
5. Uitgangspunt is dat overschrijdingen van exploitatielasten en investeringskredieten als onrechtmatig worden beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt en tellen daarom niet mee voor het rechtmatigheidsoordeel in de volgende situaties:
 - a. Er is sprake van een overschrijding van lasten welke past binnen het bestaand beleid van Provinciale Staten.
 - b. Er is sprake van een open-einde regeling
 - c. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.

6. **Begrotingsoverschrijdingen die voldoen aan het uitgangspunt in artikel 17.3.5 lid a** worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 17 Uitgangspunten rechtmatigheidsverantwoording

De volgende criteria komen tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording:

- begrotingscriterium: de financiële handelingen passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting;
- voorwaardencriterium: voorwaarden in wet- en regelgeving worden nageleefd, zoals subsidievoorwaarden;
- misbruik en oneigenlijk gebruik criterium: er vindt een toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt plaats, met het oog op het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Lid 17.1.1

In relatie tot de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is in het eerste lid opgenomen dat de Provinciale Staten bij aanvang van iedere Statenperiode vaststelt op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken geïnformeerd wil worden over rechtmatigheid (Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021).

Lid 17.1.2

Provinciale Staten stelt de verantwoordingsgrens vast, waarboven Gedeputeerde Staten moeten rapporteren aan Provinciale Staten (Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021). Deze grens moet tussen 0 en 3% liggen van de totale lasten van de provincie, inclusief de dotaties aan de reserves.

Lid 17.1.3

Het derde lid geeft aan boven welk bedrag afzonderlijke afwijkingen nader moeten worden toegelicht (rapportagegrens).

Artikel 17.2 Voorwaardencriterium

Lid 17.2.1

In dit lid wordt de definitie weergegeven van het voorwaardencriterium, het zogenaamde "normenkader".

Lid 17.2.2

Artikel 17.2.b geeft aan dat jaarlijks het normenkader ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording door Provinciale Staten moet worden vastgesteld en voor een bepaalde datum aan Provinciale Staten moet worden aangeboden.

Artikel 17.3 Begrotingscriterium

Lid 17.3.1

Artikel 17.3.1 gaat expliciet in op de begrotingsrechtmatigheid. In het eerste lid wordt het begrip begrotingsrechtmatigheid gedefinieerd.

Lid 17.3.2

De baten en lasten moeten zich bewegen binnen de door Provinciale Staten goedgekeurde en vastgestelde budgetplafonds. Indien er een overschrijding plaatsvindt is er in principe sprake van een begrotingsonrechtmatigheid. Dat is vastgelegd in lid 17.3.2. De volgende soorten begrotingsafwijkingen worden onderkend.